

ครบเครื่องเรื่อง

มะพร้าว

- บรรณาธิการ : อภิชาติ ศรีอาด
- เรียบเรียง : ภาณุวิชญ์ภณมณต์ ถินธรมรัมย์

พบที่เด็ด
11 ส่วน
มะพร้าว
เงินล้าน

มะพร้าวน้ำหอม
มะพร้าวแกง
มะพร้าวกะทิ

ชาวสวนราชบุรีสับสน...ปลูกมะพร้าวน้ำหอม
ส่ง..TESCO Lotus...เพียยอกขาย
ช่วงตรุษจีนพุ่งแรง...นับแสนผล

มะพร้าวน้ำหอมดกตลอดปี
ด้วยเทคโนโลยีช่วยผสมเกสร...เพิ่มรายได้ 3 เท่า

“สวนลุงสงค์”
รวยแรง...ด้วยมะพร้าวแกง
เพิ่มมูลค่าด้วยการ...สกัดเย็น

มะพร้าวน้ำหอมปลอดสาร..“เดี่ยว บ้านแพ้ว”
ขายดี!! มีคิวจองซื้อ

แนะนำ..มะพร้าวกะทิน้ำหอมต้นเตี้ย
ราคาดี..เก็บง่าย..ได้คุณภาพเยี่ยม
โดย..“ดร.สมชาย วัฒนโยธิน”

ครบเครื่องเรื่องมะพร้าว

ณัฐฐญาณนต์ ดินรมรัมย์

© ได้รับการอนุญาตจัดพิมพ์จากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ.2558
ห้ามลอกเลียนส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ มิเช่นนั้นจะถือว่าละเมิดลิขสิทธิ์และมีความผิดทางอาญา

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ.2559 พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ.2565

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

อภิชาติ ศรีสอาด

ครบเครื่องเรื่องมะพร้าว.-- พิมพ์ครั้งที่ 2 .-- กรุงเทพฯ : เพชรนาคา, 2565.

140 หน้า

1. มะพร้าว. 2. มะพร้าว -- การปลูก. I. ณัฐฐญาณนต์ ดินรมรัมย์, ผู้แต่งร่วม. II. ชื่อเรื่อง.

634.61

ISBN 978-616-578-645-4

ที่ปรึกษากฎหมาย : อนันต์ แยมเกษร น.บ. น.ม. น.ศ.ม.

บรรณาธิการอำนวยการ : วิลาวรรณ ปิยะปราโมทย์

บรรณาธิการบริหาร : พินิจ จันทร

บรรณาธิการ : อภิชาติ ศรีสอาด

เรียบเรียง : ณัฐฐญาณนต์ ดินรมรัมย์

บรรณาธิการต้นฉบับ : อัมพา คำวงษา

กองบรรณาธิการ : สุวารีนิษฐ์ เจริญรุ่งโรจน์ วิจิต ใจมล จันทรา อู่สุวรรณ
มณี เมธี พัชรีย์ สำโรงเย็น กฤษณ์ ฮวบหนอง

พิสูจน์อักษร : วิวิธพร กุลสุวรรณ

ศิลปกรรม : เฉลิมพงษ์ กวินกรจิตมงคล

จัดพิมพ์โดย :

สำนักพิมพ์ เพชรนาคา

ในเครือบริษัท เพชรประกาย จำกัด

เลขที่ 81 อาคารเพชรประกาย ถนนเสรีไทย

แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

โทรศัพท์ 0 2540 5535 # 103 โทรสาร 0 2540 5568

Homepage : <http://www.phetpragay.com>

พิมพ์ที่ : บริษัท ส.เอเซียเพรส (1989) จำกัด

เลขที่ 143, 145 ซอยรามคำแหง 42

แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

จัดจำหน่ายโดย : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

เลขที่ 1858/87-90 ถนนเทพรัตน

แขวงบางนาใต้ เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

โทรศัพท์ 0 2826 8000 โทรสาร 0 2826 8356-9

Homepage : <http://www.se-ed.com>

ราคา 175 บาท

ปัจจุบันปฏิเสธไม่ได้ว่า “มะพร้าว” เมดอินไทยแลนด์นั้นโด่งดังไปทั่วโลก ด้วยรสชาติที่เป็นเลิศ เพราะปลูกในพื้นที่ดินอุดมสมบูรณ์ และสามารถปลูกได้ทุกภาคของประเทศ ประกอบกับคนไทยเป็นชาติเกษตรกรรม จึงมีการปลูกมะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ และมีการนำมะพร้าวมาใช้ประโยชน์หลากหลายอย่าง อาทิ รับประทานผลสด นำมาประกอบอาหาร เป็นวัตถุดิบในโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนที่เหลือยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งปัจจุบันความต้องการมะพร้าวทางอุตสาหกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์มะพร้าวอย่างรวดเร็ว รวมถึงการนิยมบริโภคน้ำมะพร้าวอ่อนเป็นเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ

ลักษณะทั่วไป

มะพร้าว (Coconut) เป็นพืชที่ไม่มีหลักฐานแน่ชัดระบุถึงถิ่นกำเนิด แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นพืชที่อยู่ในเขตร้อนของทวีปเอเชีย หรือหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก ต่อมาจึงแพร่กระจายออกไปทั่วทุกภูมิภาคในเขตร้อนและกึ่งร้อน โดยสันนิษฐานว่าอาจเกิดจากการกระจาย (ลอยน้ำ) ไปเอง และมนุษย์นำเอาไปปลูก

ปลายรากช่วยหาอาหารเลี้ยงต้น

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ มะพร้าว มีชื่อ

วิทยาศาสตร์ว่า โคโคสนูซิเฟอรา (Cocosnucifera Linn.) อยู่ในวงศ์ปาล์ม (Palmae Family) สกุล โคคอส (Cocos) โดยมีมะพร้าวแกงหรือมะพร้าวใหญ่ในกลุ่มมะพร้าวต้นสูงจะจัดอยู่ในกลุ่ม ทิปิก้า (Typica) ส่วนมะพร้าวต้นเตี้ยจะเรียกว่า กลุ่ม นาน่า (nana)

ราก (Root) เป็นรากหลักขนาดเท่าๆ กัน แผ่กระจายจากโคนต้นออกรอบต้นลึกจากผิวดินประมาณ 50-90 เซนติเมตร และมีรากย่อย ซึ่งที่ปลายรากย่อยจะมีหมวกรากใช้ในการดูดน้ำและธาตุอาหาร นอกจากนี้ยังมีรากอากาศนำอากาศจากด้านบนไปสู่รากที่อยู่ใต้ดินทำให้มะพร้าวเจริญเติบโตบริเวณริมตลิ่ง แม่น้ำ คลอง หรือท่อน้ำท่วมได้ระดับหนึ่ง

ลำต้น (Stalk) มีลำต้นเดียว ไม่แตกแขนงหรือมีตาข้าง แต่มีตายอดเพียงตาเดียวที่เจริญ

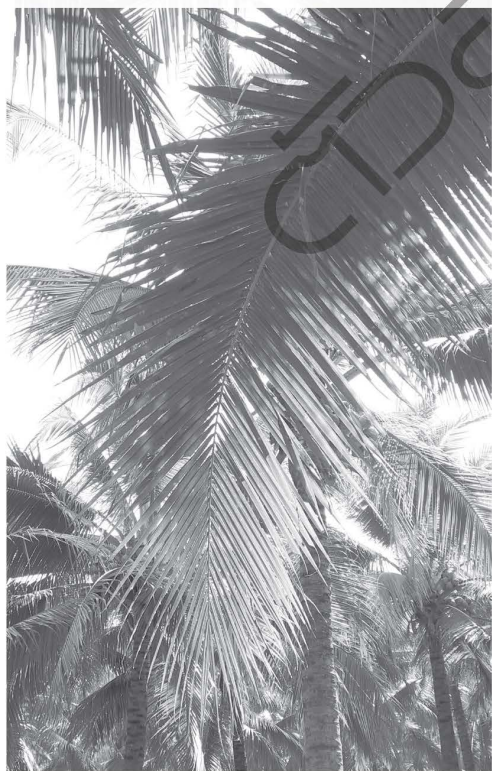

ลำต้นมะพร้าว

เติบโตเพิ่มขนาดความสูง ภายในลำต้นไม่มีเนื้อเยื่อใหม่ เมื่อเกิดแผลจะไม่สามารถรักษาแผลได้ ซึ่งรอยแผลจากการหลุดร่วงของใบตลอดลำต้นทำให้สามารถคำนวณอายุของต้นมะพร้าวได้ (จำนวนรอยแผล+ไปปัจจุบัน 7 12 หรือ 14 = อายุต้น)

ลำต้นมะพร้าว น้ำหอม

ซึ่งมะพร้าว น้ำหอมมีลำต้นสูงประมาณ 8-10 เมตร ส่วนมะพร้าว ต้นสูงจะสูงได้ถึง 15-20 เมตร

ใบ (Leaf) ประกอบด้วย ก้านใบ หรือ ทางใบ (Rechis) และ ใบย่อย (leaflet) บนก้านทางใบ ประมาณ 200-300 ใบ ใน 1 รอบต้นจะมีใบอยู่ประมาณ 5 ใบ ซึ่ง 1 ทรงพุ่มใบมะพร้าวแต่ละต้นจะประกอบด้วยทางใบ 20-35 ใบ ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์

ช่อดอกหรือจั่น (Inflorescence) มะพร้าวเป็นพืชที่มีดอกตัวผู้และดอกตัวเมียอยู่ในต้นเดียวกัน และเกิดในช่อดอกเดียวกัน เรียกว่า monoecious plant ช่อดอกเป็นแบบ panicle เรียกว่า จั่น (spadix) ประกอบด้วยแกนช่อดอก (rachis) และ ก้านย่อย (rachilla) หรือ กระจังหรือหางหนู ช่อดอกในระยะแรกที่โผล่ออกมาจากมุมใบมีกาบ (spathe) 2 แผ่น หุ้มอยู่

ช่อดอกมะพร้าวประกอบด้วยดอก 3 ประเภท ที่เรียงตัวอยู่บนก้านย่อย คือ

ช่อดอกหรือจั่น

1. ดอกตัวผู้ (male flower หรือ male spikelet) อยู่ส่วนปลายของก้านย่อย มี perianth (floral leaf) สีเหลืองอ่อน ภายในดอกมีเกสรตัวผู้ (stamen) และมีเกสรตัวเมียที่ไม่ทำหน้าที่ (rudimentary pistil)

2. ดอกตัวเมีย (female flower) เรียกว่า button อยู่ส่วนโคนของก้านย่อย ประกอบด้วย perianth บริเวณที่ดอกติดกับก้านช่อดอก มีกลีบที่กว้างและสั้นอีก 2 กลีบรองรับอยู่ เรียกว่า prophyll หรือ bracteole ภายในดอกมีเกสรตัวเมีย ยอดเกสรตัวเมีย (stigma) และรังไข่ (ovary) ประกอบด้วย 3 คาร์เพล

3. ดอกรวมเพศ (hermaphrodite flower) มีทั้งเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียที่สมบูรณ์อยู่ในดอกเดียวกัน

ผล (Fruit) ผลเกิดเป็นช่อเรียกว่า ทะลาย (bunch) ผลเป็นแบบ fibrous drupe เรียกว่า nut มีเยื่อหุ้มผล (pericarp) ประกอบด้วยเนื้อเยื่อ 3 ชั้น คือ

- เปลือกนอกสุด (exocarp หรือ epi-

carp) เป็นแผ่นบางแข็ง เหนียว ผิวมัน เมื่อแก่จะมีสีเขียว แดง เหลือง น้ำตาล ต่างกันไปตามพันธุ์

- เปลือกชั้นกลาง (mesocarp หรือ husk หรือ coir) เป็นชั้นเส้นใย (fiber) ที่อยู่ถัดจาก exocarp มีลักษณะเป็นเส้นใย มีความหนาพอสมควร

- เปลือกชั้นใน (endocarp หรือ shell) มีลักษณะแข็งหรือที่เรียกกันว่า กะลา (shell)

เมล็ด (seed) หรือ kernel หรือ meat คือ ส่วนของผลที่อยู่ในกะลา ประกอบด้วยเยื่อหุ้มเมล็ด (seed coat หรือ testa) บางๆ สีนํ้าตาลม่วง เนื้อมะพร้าว (solid endosperm) นํ้ามะพร้าว (liquid endosperm) และคัพภะ (embryo) เมื่อคัพภะงอก ใบเลี้ยงจะพองโตคล้ายฟองน้ำ เรียกว่า จาว (apple หรือ haustorium)

(ที่มา : วาสนา วงษ์ใหญ่, 2527)

มะพร้าวใหญ่ ทัพสะแก

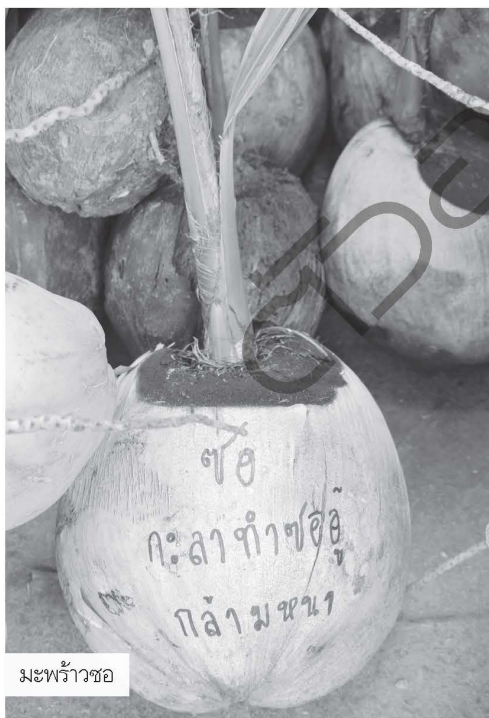
ชนิดและพันธุ์มะพร้าว

มะพร้าวเป็นพืชปลูกกันมาเป็นเวลานานทั่วเขตร้อนของโลก จึงมีความแตกต่างกันในรูปร่าง และลักษณะอื่นๆ อย่างหลากหลาย มีนักพฤกษศาสตร์หลายท่านพยายามจำแนกพันธุ์มะพร้าวที่ปลูกกันออกเป็นหมวดหมู่ แต่ก็ยังไม่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ซึ่งในการจำแนกพันธุ์มะพร้าวออกเป็นหมวดหมู่นั้นใช้การพิจารณาลักษณะต่างๆ ที่สำคัญ 3 ประการคือ **การเจริญเติบโตของลำต้น อายุที่มะพร้าวเริ่มตกผล และลักษณะการบานของดอก** ซึ่งจากหลักเกณฑ์ทั้ง 3 ข้อนี้ ทำให้สามารถจำแนกพันธุ์มะพร้าวในประเทศไทยที่ปลูกกันโดยทั่วไปคร่าวๆ เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ **มะพร้าวพันธุ์**

ต้นสูง และ**มะพร้าวต้นเตี้ย** โดยมะพร้าวพันธุ์ต้นสูงนิยมปลูกเพื่อใช้น้ำมัน เนื่่อมะพร้าว (ทำกะทิ) สำหรับประกอบอาหาร หรือใช้ในทางอุตสาหกรรม ส่วนมะพร้าวต้นเตี้ยจะนิยมบริโภคผลอ่อน

ซึ่งต่อมาที่มหาวิทยาลัยวิจัยพืชสวนชุมพร สถาบันวิจัยพืชสวนประสบความสำเร็จในการปรับปรุงพันธุ์ จนได้มะพร้าวพันธุ์ลูกผสมที่เหมาะสมสำหรับปลูกเพื่อเป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมกะทิและน้ำมัน โดย ดร.ณรงค์ โฉมเฉลา ที่ปรึกษากรมวิชาการเกษตร ได้มีการจัดจำแนกพันธุ์มะพร้าวไทย ตามลักษณะประจำพันธุ์มะพร้าว ไว้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 พันธุ์ต้นสูง ออกผลช้า มีสะโพกผสมข้าม

มะพร้าวซอ

เป็นมะพร้าวที่ปลูกไว้เพื่อขายผลแก่ ลักษณะของลำต้นมีขนาดใหญ่ ต้นโตเต็มที่สูงประมาณ 20 เมตร มีอายุประมาณ 70-90 ปีหรือมากกว่า

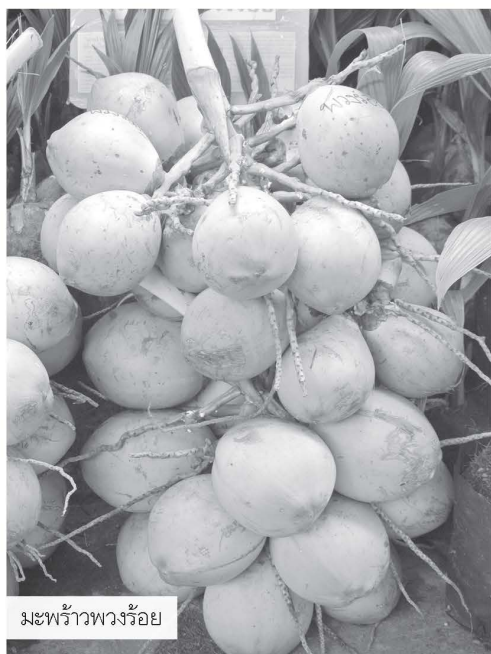
นั้น เริ่มให้ผลผลิตหลังจากปลูกแล้ว 5-7 ปี (ขึ้นอยู่กับการดูแล) ลักษณะเด่นของพันธุ์คือ ดอกเกสรของตัวผู้และดอกตัวเมียจะบานไม่พร้อมกันทำให้ต้องทำการผสมกันข้ามต้น โดยมะพร้าวในกลุ่มนี้ได้แก่ มะพร้าวหัวลิง ทะลายร้อย ปากจก เปลือกหวาน กลาง ซอใหญ่

มะพร้าวน้ำหอม ต้นเตี้ย

กลุ่มที่ 2 พันธุ์ต้นเตี้ย ออกผลเร็ว ไม่มีสะโพก ผลส่วนตัวเอง

มะพร้าวกลุ่มนี้ความสูงของต้นจะอยู่ประมาณ 12 เมตร ทางใบสั้น ให้ผลผลิตเร็วประมาณ 3-4 ปีหลังปลูก ผลผลิตค่อนข้างคงแต่มีขนาดเล็ก อายุการให้ผลราว 35-40 ปี ด้านการผสมเกสรดอกตัวเมียและตัวผู้จะบานในระยะเวลา

มะพร้าวพวงร้อย

เดียวกันและสามารถผสมเกสรภายในต้นเดียวกันได้ ส่วนใหญ่นิยมปลูกไว้เพื่อรับประทานผลอ่อน เพราะเนื้อไม้ลักษณะอ่อนนุ่ม และน้ำมีรสชาติหวาน บางพันธุ์น้ำมีคุณสมบัติพิเศษ คือ มีกลิ่นหอม โดยมะพร้าวในกลุ่มนี้ได้แก่ นกคุ้ม น้ำหอม หมูสีเขียวน้ำหวาน พุงเคล็ด พวงร้อย พวงทอง หมูสีเหลือง นาคีเก หมูสีน้ำตาล ไฟ หมูสีส้ม ปะทิว

มะพร้าวน้ำหอมผลกลม

มะพร้าวทองสุกเปลือกนิ่ม

กลุ่มที่ 3 เบ็ดเตล็ด อาทิ เปลือกนิ่ม ก้นจุก กะทิ ตาล ทะนาน มะพร้าว (มะพร้าวอีกชนิดหนึ่งที่ มีลักษณะของช่อดอก แบบ spike ไม่มีระแนง ดอก ตัวเมีย จำนวนมากติดอยู่กับก้านดอก และมีดอก ตัวผู้อยู่ตรงส่วนปลายของก้านดอก มะพร้าวชนิดนี้เรียกชื่อเฉพาะว่า มะพร้าว)

กลุ่มพันธุ์ลูกผสมของกรมวิชาการเกษตร

ปัจจุบันมะพร้าวที่ปลูกเป็นการค้าในประเทศไทยบางครั้งเกิดปัญหาด้านคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ให้ผลผลิตต่ำ ทางศูนย์วิจัยพืชสวน

สวี จังหวัดชุมพร จึงได้มีการปรับปรุงพันธุ์ให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น ทำให้เกิดมะพร้าวลูกผสม ซึ่งมะพร้าวพันธุ์ลูกผสมนี้จะมีผลผลิตสูง เนื้อมะพร้าวหนา เเปอร์เซ็นต์น้ำมันมาก และเป็นพันธุ์ที่แนะนำให้กับชาวสวนมะพร้าว เช่น

พันธุ์สวีลูกผสม 1

- **พันธุ์สวีลูกผสม 1** เป็นมะพร้าวลูกผสมระหว่างพันธุ์มลายูสีเหลืองต้นเดี่ยว x พันธุ์เวสต์อัฟริกัน ต้นสูงซึ่งผลิตขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านบริโภคผลสด อุตสาหกรรมน้ำมัน และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เนื่องจากมีปริมาณเปอร์เซ็นต์น้ำมันสูง ได้ผ่านการรับรองพันธุ์จากกรมวิชาการเกษตรเมื่อปี พ.ศ.2525

ลักษณะทางการเกษตร เนื้อมะพร้าวแห้งให้ผลผลิตประมาณ 572 กก./ไร่/ปี เนื้อมะพร้าวมีเปอร์เซ็นต์น้ำมันประมาณ 68% ให้ผลผลิตเมื่ออายุประมาณ 4 ปี หลังจากปลูก ผลผลิตสูงสุดโดยเฉลี่ย 2,300 ผล/ไร่/ปี เมื่ออายุ 10 ปีขึ้นไป (ปลูก 22 ต้น/ไร่) ไม่ปรากฏว่าเป็นโรคและแมลงศัตรูมะพร้าวระบาดอย่างรุนแรง **ลักษณะเด่น** ให้ผลตก เหมาะสำหรับเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมแปรรูป **ข้อจำกัด** เป็นพันธุ์ลูกผสมชั่วที่ 1 ไม่สามารถนำผลไปปลูกต่อได้

- **พันธุ์ชุมพรลูกผสม 60 หรือ “ชุมพร 60”** เป็นมะพร้าวลูกผสมระหว่างพันธุ์ไทยต้นสูง x

พันธุ์ชุมพรลูกผสม 60

พันธุ์เวสต์อัฟริกันต้นสูง ผลิตขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ได้ทั้งบริโภคผลสดและในด้านอุตสาหกรรมน้ำมันมะพร้าว

ลักษณะทางการเกษตร มะพร้าวพันธุ์ชุมพรลูกผสม ได้ผ่านการรับรองพันธุ์ เมื่อปีพ.ศ. 2530 เนื้อมะพร้าวแห้งให้ผลผลิตประมาณ 628 กิโลกรัม/ไร่/ปี เนื้อมะพร้าวมีเปอร์เซ็นต์น้ำมันประมาณ 64-67% เริ่มตกผลเมื่ออายุประมาณ 5 ปี หลังจากปลูก ขนาดผลอยู่ระหว่างมะพร้าวกลางและมะพร้าวใหญ่ มีเปลือกค่อนข้างหนา ผลผลิตเฉลี่ย 2,204 ผล/ไร่/ปี เมื่ออายุ 10 ปีขึ้นไป (ปลูก 22 ต้น/ไร่) ไม่ปรากฏว่าเป็นโรคและแมลงศัตรูมะพร้าวระบาดอย่างรุนแรง **ลักษณะเด่น** ตกผลเร็ว ทนทานต่อความแห้งแล้งดีกว่าพันธุ์เวสต์แอฟริกันต้นสูงและพอๆ กับพันธุ์ไทยต้นสูง ไม่ปรากฏว่าเป็นโรคและแมลงศัตรูมะพร้าวระบาดอย่างรุนแรง ตอบสนองต่อปุ๋ยดีกว่าพันธุ์ไทยพื้นเมืองต้นสูง ขายได้ทั้งผลสดและในรูปมะพร้าวแห้งส่งโรงงานสกัดน้ำมันให้ผลผลิตสูงกว่าพันธุ์พื้นเมืองเกือบ 2 เท่า (พันธุ์ไทยพื้นเมืองผลผลิต 1,084 ผล/ไร่/ปี เนื้อมะพร้าวแห้งให้ผลผลิตประมาณ 374 กิโลกรัม/ไร่/ปี) **ข้อจำกัด** เป็นพันธุ์ลูกผสมชั่วที่ 1 ไม่สามารถนำผลไปปลูกต่อได้ **พื้นที่แนะนำ** ปลูกได้ดีในพื้นที่ ๆ

มะพร้าวลูกผสมชุมพร 84-2

สามารถทำการเกษตรได้และมีผิวหน้าดินลึก 1-1.5 เมตร ไม่มีดินลูกรังหรือดินดานอัดแน่น แหล่งปลูกมะพร้าวอยู่ในเขตภาคกลางและภาคใต้

- พันธุ์ลูกผสมชุมพร 2 หรือ “ชุมพร 2”

เป็นมะพร้าวลูกผสมระหว่างพันธุ์มลายูสีเหลืองต้นเตี้ย x พันธุ์ไทยต้นสูง ผลขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ทำให้สามารถจำหน่ายได้ทั้งในรูปผลสด และแปรรูปในอุตสาหกรรมน้ำมัน เพื่อใช้อุตสาหกรรมต่อเนื่องได้ผ่านการรับรองพันธุ์ เมื่อปี พ.ศ. 2538 **ลักษณะทางการเกษตร** ผลผลิต ให้เนื้อมะพร้าวแห้ง 500 กิโลกรัม/ไร่/ปี คุณภาพ เนื้อมะพร้าวมีเปอร์เซ็นต์น้ำมันประมาณ 66% เริ่มเก็บผลผลิตได้เมื่ออายุ 4 ปีครึ่ง ผลผลิตโดยเฉลี่ย 1,800 ผล/ไร่/ปี ผลขนาดกลางถึงใหญ่ทรงผลค่อนข้างกลมมีสีน้ำตาลอมเขียว ทนแล้งพอสมควร **ลักษณะเด่น** ให้ผลเร็ว เริ่มเก็บได้เมื่ออายุ 4 ปีครึ่ง ผลขนาดกลางถึงใหญ่ มีเปอร์เซ็นต์น้ำมันประมาณ 66% ผลผลิตมะพร้าวแห้ง 500 กิโลกรัม/ไร่/ปี เนื้อมะพร้าวเฉลี่ย 261 กรัม/ผล

- มะพร้าวลูกผสมกะทิพันธุ์ชุมพร 84-1 ให้ผลผลิตรวม 3 ปีแรก 3,378 ผล/ไร่ เป็นมะพร้าวกะทิไม่น้อยกว่า ร้อยละ 18 ให้ผลผลิตเร็วโดยต้นแรกออกจั่นเมื่ออายุ 2 ปี 5 เดือน และต้นมะพร้าวครึ่งหนึ่งของสวนออกจั่นเมื่ออายุ 3 ปี 1 เดือน และให้ผลผลิตเมื่อทะลายแรกสูงจากพื้นดิน 73 เซนติเมตร

- มะพร้าวลูกผสมกะทิพันธุ์ชุมพร 84-2

ลูกผสมกะทิพันธุ์ ชุมพร 84-2 ต้นมะพร้าวจำนวนร้อยละ 55 ของสวนให้ผลผลิตมะพร้าวที่มีกลิ่นหอม ในแต่ละต้นจะให้ผลเป็นมะพร้าวกะทिर้อยละ 25 และเป็นมะพร้าวกะทิที่มีกลิ่นหอมร้อยละ 1.5 ให้ผลผลิตรวม 3 ปีแรก 1,917 ผล/ไร่ เป็นมะพร้าวกะทิไม่น้อยกว่า ร้อยละ 18 ต้นแรกออกจั่นเมื่ออายุ 2 ปี 5 เดือน และต้นมะพร้าวครึ่งหนึ่งของสวนออกจั่นเมื่ออายุ 3 ปี 3 เดือน และให้ผลผลิตเมื่อทะลายแรกสูงจากพื้นดิน 71 เซนติเมตร

(ที่มา : วิไลวรรณ ทวีศรี และคณะ, 2558)

การปลูกมะพร้าวที่ลุ่มแบบยกร่องสวน

การปลูกมะพร้าว

การปลูกมะพร้าวให้ได้ผลผลิตดีขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่หลากหลาย และการเลือกสายพันธุ์ที่จะปลูกให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด สภาพพื้นที่ และตามความชำนาญของเกษตรกร โดยในที่นี้ผู้เรียบเรียงจะยกตัวอย่างวิธีการปลูกและการดูแลสวนมะพร้าว ซึ่งเหมาะกับการปลูกในเชิงเศรษฐกิจ

ปัจจัยสภาพแวดล้อม

ประเทศไทยนับว่าเป็นประเทศที่มีสภาพอากาศและพื้นที่เหมาะกับการปลูกมะพร้าว เพราะมะพร้าวจัดเป็นผลไม้ที่เติบโตได้ดีในเขตร้อนชื้น ซึ่งนอกจากเรื่องของสภาพอากาศ หลักทั่วไปในการเลือกปลูกมะพร้าวควรคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ดังนี้

๐ สภาพดิน :

โดยทั่วไปมะพร้าวสามารถปลูกได้ในดิน

เกือบทุกชนิด แต่ที่ได้ผลดีคือ ดินร่วน ดินร่วนปนทรายหรือดินที่มีการระบายน้ำได้ดี ดินตะกอนปากแม่น้ำ ดินที่ไม่มีน้ำขัง นอกจากนั้นต้องคำนึงถึงลักษณะพื้นที่ประกอบด้วย เช่น

- **การปลูกในที่ลุ่มและที่ดอน** มะพร้าวสามารถปลูกเจริญเติบโตได้ดีบนที่ดอนมากกว่าที่ลุ่ม เพราะมีการระบายน้ำในดินได้ดี โดยการปลูกอาจทำในลักษณะการปลูกแบบไร่ แต่การที่จะปลูกมะพร้าวในที่ลุ่มให้ได้ผลจึงนิยมปลูกด้วยวิธีการยกเป็นคันร่องให้สูงพ้นระดับน้ำขัง สูงกว่าระดับน้ำในฤดูน้ำหลาก หรือประมาณ 60 เซนติเมตร หรือปลูกแบบยกร่องสวน

- **ดินดาน** ดินที่มีชั้นหินแข็งหรือดินดานอยู่ลึกจากผิวดินน้อยกว่า 1 เมตร ไม่ควรปลูกมะพร้าว หรือหากต้องการปลูกก็ต้องลงทุนในการปรับพื้นที่สูง

- **ดินไม่ดี** หรือดินที่มีความสมบูรณ์น้อย

หากต้องการปลูกในพื้นที่เช่นนี้ควรมีการเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์และปรับปรุงพื้นที่ก่อนปลูก เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีคุ้มค่าแก่การลงทุน

๐ แหล่งน้ำ :

การปลูกมะพร้าวส่วนใหญ่จะเน้นการปลูก

ด้วยการพึ่งพาธรรมชาติ ดังนั้น “ฝน” จึงถือเป็นปัจจัยสำคัญ โดยปริมาณน้ำฝนที่พืชต้องการจะต้องไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร/ปี แต่หากพื้นที่ไหนมีฝนตกน้อยกว่า 50 มิลลิเมตร/เดือน หรือแล้งติดต่อกัน 3 เดือนจะส่งผลให้มะพร้าวออกผลผลิตน้อย

ลักษณะดินในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง

การปลูกมะพร้าวในที่ดินดอนลักษณะไร่ สภาพแสงแดดส่องถึงทั่วสวน

๐ อากาศ/อุณหภูมิ :

อุณหภูมิของอากาศที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 20-29 องศาเซลเซียส เช่น ภาคใต้ ภาคกลาง และ ภาคตะวันออก ทางด้านระดับความสูงของพื้นที่ที่ส่งผลถึงอุณหภูมิเพราะหากเป็นที่บนภูเขาที่สูงกว่าระดับน้ำทะเล เกิน 600 เมตรขึ้นไป และมีอากาศหนาวเย็นอุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียสจะไม่เหมาะกับการปลูกมะพร้าวเพราะจะได้ผลผลิตต่ำ

นอกจากนี้ยังมีเรื่องความชื้นสัมพัทธ์ สำหรับพื้นที่ทั่วไปควรอยู่ประมาณ 80-90% หรือหากเป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเลความชื้นจะประมาณ 75% แต่ไม่ควรต่ำกว่า 60% เพราะจะส่งผลกระทบเรื่องผลผลิตและอาจทำให้เกิดโรค เช่น โรคตาเน่า

๐ สถานที่ปลูกใกล้ไกลจากชายฝั่งทะเล :

พื้นที่ที่อยู่ใกล้ทะเลจะได้อิทธิพลด้านความชื้นในชั้นบรรยากาศที่สม่ำเสมอ ประกอบกับน้ำทะเลมีธาตุอาหารหลายชนิด เช่น โซเดียม (Na) และคลอรีน (Cl) เป็นสารประกอบที่ต้นมะพร้าวต้องการ ซึ่งการที่มะพร้าวเป็นพืชทนเค็มได้พอสมควรจึงสามารถนำธาตุอาหารไปใช้ประโยชน์ได้

๐ แสงแดด :

ปริมาณแสงแดดที่เหมาะสมในแต่ละวันจะอยู่ประมาณ 7.1 ชั่วโมง/วัน เพราะบริเวณที่มีแสงแดดไม่เพียงพอ ที่ร่ม หรือที่ซึ่งมีเมฆหนาที่บดบังตลอดปี จะส่งผลทำให้มะพร้าวเนือบางหรือไม่ค่อยออกผล

การปลูก

๐ การเตรียมพันธุ์ก่อนลงแปลงปลูก หลัง

จากคัดเลือกพันธุ์ที่สมบูรณ์แล้ว ขั้นตอนการนำพันธุ์มะพร้าวไปเพาะก่อนลงแปลงปลูก ทำได้ 2 วิธี ดังนี้

ต้นพันธุ์มะพร้าวน้ำหอมก้นสิบ

การเพาะชำหน่อในพื้นที่สวน

1.เพาะให้ต้นออก

เริ่มจากเลือกผลมะพร้าวแก่ผิวผลเป็นสี
กำมปูที่สมบูรณ์ ผลไม่แตก ไม่มีโรคแมลงรบกวน
เก็บเกี่ยวมาพักไว้ในพื้นที่ที่อากาศถ่ายเท อยู่ในที่
ร่ม และไม่ควรเก็บรักษาไว้นานเกิน 1 เดือน นำ
ผลมะพร้าวมาปาดเปลือกด้านหัวออก (ประมาณ
เท่าผลส้มเขียวหวาน) เพื่อให้น้ำซึมเข้าไปได้สะดวก
ในระหว่างที่ทำการเพาะ จากนั้นหากมีขุยมะพร้าว
หรือขี้เถ้ากลบให้โรยทับให้มิด
และรดน้ำให้วัสดุเพาะยุบตัวลง
เหลือความสูงประมาณ 2/3 ของ
ผล จากนั้นคอยรดน้ำควบคุม
ความชื้น เพื่อช่วยให้ผลสามารถ
แทงหน่อได้ดี ประมาณ 20 วัน
ไปแล้วผลมะพร้าวจะเริ่มแทง
หน่อ

โดยการเพาะวิธีนี้หากเป็น

ผลมะพร้าวไม่แก่จัด เปลือกยังมีสีเขียวปน ให้นำ
ไปวางเรียงไว้ในที่ร่มโดยให้รอยปาดอยู่ด้านบน ผึ่ง
ไว้ประมาณ 15-30 วัน จนเปลือกเริ่มเป็นสีน้ำตาล
เสียก่อน ซึ่งหลังจากหน่อออกยาวประมาณ 1-3
นิ้ว ก่อนนำไปปลูกในระหว่างนี้ควรรดน้ำวันเว้น
วัน หรือหากมีแมลงรบกวนให้ฉีดยาป้องกัน ซึ่ง
ส่วนมากจะใช้เวลาประมาณ 4-6 เดือน มะพร้าว
จึงจะพร้อมนำไปปลูก

หน่อพันธุ์เพ็ญออก

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการเกษตร. 2555. **มะพร้าว การผลิตและการใช้ประโยชน์**. สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 1: สิงหาคม 2555. หน้า 4-39.
- กรมวิชาการเกษตร. 2557. **มะพร้าวการผลิตและการใช้ประโยชน์**. เกษตรกรก้าวหน้า ปีที่ 27 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม มิถุนายน กรกฎาคม สิงหาคม พ.ศ.2557
- ณรงค์ โนมเนลา. 2530. **เชื้อพันธุ์มะพร้าว**. ผู้แต่งจัดพิมพ์เอง. กรุงเทพฯ : 106 หน้า.
- เปรม ณ สงขลา. 2558. **การจัดการการผลิตมะพร้าวน้ำหอมอย่างมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ : บริษัท ชานการพิมพ์ จำกัด.
- พาณิชย์ ยศปัญญา. 2544. **มะพร้าวพืชสารพัดประโยชน์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- วาสนา วงษ์ใหญ่. 2527. **มะพร้าว ใน พจนานุกรมศัพท์พืชเศรษฐกิจ เล่ม 1 ภาควิชาพืชไร่**. กรุงเทพฯ : คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. หน้า 118-126.
- วิไลวรรณ ทวีศรี ทิพย์ ไกรทอง และสุภาพร ชุมพงษ์. 2552. **เอกสารเผยแพร่ “พันธุ์มะพร้าว-การปลูก”**. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร.
- วิไลวรรณ ทวีศรี ทิพย์ ไกรทอง และสุภาพร ชุมพงษ์. 2552. **เอกสารเผยแพร่ “มะพร้าวน้ำหอม”**. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร.
- วิไลวรรณ ทวีศรี และคณะ. 2558. **พันธุ์มะพร้าวของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการเกษตร. 32 หน้า.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน ร่วมกับ สมาคมล้อมวลชนเกษตรแห่งประเทศไทย วารสารเคหะการเกษตร. **เอกสารประกอบการสัมมนา มะพร้าวน้ำหอม โอกาสทองของเกษตรกรไทย จริงหรือ?**. 2559. วันเสาร์ที่ 21 พฤษภาคม 2559 ณ ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.
- สมชาย วัฒนโยธิน และคณะ. 2555. **การจัดการความรู้มะพร้าวเกะทิ**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร.
- ประสงค์ ทองยงค์. “ประสบการณ์มะพร้าวถิ่นวัดเพลงราชบุรี.” **เทคโนโลยีชาวบ้าน** 466 (พฤศจิกายน 2552) : 1-5. มติชน. “สัมมนา มหัศจรรย์มะพร้าวไทย.” **เทคโนโลยีชาวบ้าน** 469 (ธันวาคม 2552) : หน้า 62-64
- สมชาย วัฒนโยธิน และคณะ. 2555. **การจัดการความรู้มะพร้าวเกะทิ**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร.
- สมชาย วัฒนโยธิน และคณะ. 2551. “ผลงานวิจัยมะพร้าวลูกผสมเกะทิ 2539”ใน **การปรับปรุงพันธุ์มะพร้าวลูกผสมเกะทิ**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร.
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2555. **มาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.18-2554) มะพร้าว**. กรุงเทพฯ.

ข้อมูลภาพประกอบ

- ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร.
- สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร.
- สวน ThaiG (ไทยเซ็นทรัลการ์เด้น) โทร. 089-171-0545